

L N B

**LNB PRESES APSKATS
08-10-2021**

Sagatavoja:
**INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMU UN SBA NODAĻA
UZZIŅU UN INFORMĀCIJAS CENTRS**

Kultūra vairs nav bārenīte

Kultūras ministrijas budžets būs ap 30 miljoniem eiro lielāks nekā šogad

Aisma Orupe

NO prioritārijiem pasākumiem atvēlētās summas – 27 miljoniem eiro – 8 miljoni eiro nākamgad tiks tērēti kultūras darbinieku algām, pānākot, ka vidēja darba samaksas pieaug no 930 līdz 1040 eiro. Vēl 11 miljoni eiro novirzīti augstas gatavības infrastruktūras objektiem, bet 4 miljoni eiro – Dziesmu svētku procesa iestenošanai.

Augs vidējā alga

«Esam gandarīti par nākamā gada budžetu, jo visas izvirzītās prioritātes esam iestenotu. It īpaši lepns esmu par to, ka saraksta augšgalā esošajām jomām esam panākuši atbalstu vēsturiski nebijušā apjomā, tostarp palielinājumu kultūras darbinieku algām.» Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisijas sēdē uzsvēra kultūras ministrs Nauris Puntulis (NA) un piebilda, ka kultūras joma vairs nav bārenītes statusā. Jau stājoties amatā pirms dieniem gadiem, izdevies darba samaksu kāpniāt, atvēlot papildu 8 miljonus eiro, un tagad atkal ir panākta vienošanās par vēl 8 miljonu eiro piešķiršanu šai prioritātei. Kultūras nozares valsts institūcijām tas jau vidējo algu paceli par 110 eiro. Papildu naudu algām piešķir katrai institūcijai atsevišķi, un tās sadale būs vadītāji kompetencē, norādīja Kultūras ministrijas (KM) valsts sekretāre Dace Vilsonē. Viņa gan atzina, ka inflācijas ietekme, kas varētu sasniegt 5% jo strauji pieaug elektrības un gāzes cenas, KM budžetā nav ierēķināta.

Atbalsts Dziesmu svētkiem

otra KM prioritāte ir nacionāla identitāte, kas sastāv no trim daļām: dziesmu un deju svētku process, nacionālā grāmatniecība un kino. Pirmai tām, sakot kultūras ministra vārdā, «pieaugums ne Dziesmu svētku gādā ir vēsturisks», proti, 4 miljoni eiro: «Tas ir zests, kas rāda, cik mums kā valstij Dziesmu svētku process ir svarīgs. It īpaši nemot vērā to, ka tuvojas liels notikums – šo svētku 150. jubileja.» No iepriekšminētās summas 1,5 miljoni eiro tiks novirzīti Dziesmu svētku procesa dalībniekiem

▲ **PUSOTRS miljons eiro tiks novirzīts Dziesmu svētku procesa dalībniekiem – kolektīvu vadītājiem. Lai sapulcinātu atkal kopā kolektīvus, viņi nereti paši brauc un pierunā katru koristu vai dejotāju atgriezties aprītē, tāpēc šāds atbalsts ir joti būtisks.**

FOTO - AIVARS LIEPIŅŠ, DIENĀS MEDĪJU

Inflācijas ietekme Kultūras ministrijas budžetā nav ierēķināta

– kolektīvu vadītājiem. Lai sapulcinātu atkal kopā kolektīvus, viņi nereti paši brauc un pierunā katru koristu vai dejotāju atgriezties aprītē, tāpēc šāds atbalsts ir joti būtisks. Ir arī paredzēta nauda dziesmu svētku ekspozīcijas izveidei Mežaparka estrādē. Savukārt nacionālajai grāmatniecībai svarīgs ieguvums ir pievienotās vērtības samazinājums iespieddarbiem (plus 4,75 milj.), bet grāmatu iepirkumam un Lat-

vijas Nacionālās bibliotēkas lasītveicināšanas programmai tiks piešķirti 400 000 eiro. Nacionālajam kino nākamgad atvēlēti papildu 2,05 miljoni eiro. Arī Valsts kultūrapārkopības fondam (tā bāzes finansējums ir 10 miljoni eiro), kas nākamgad sāk strādāt pēc jaunu finansēšanas modeļa, kurš dod 1,5 miljonus eiro pieaugumu, KM atradusi iespēju piesaistīt vēl 2 miljonus eiro no ES fonda. Tas pāvērs dažādas iespējas, arī atbalstīt Liepājas teātra un citu reģionālo kultūras iestāžu darbību.

Skolas somai mazāka summa

Kultūrizglītības jomā 2,5 miljoni eiro paredzēti programmai *Latvijas skolas soma*, kas gan ir par 1 miljoni eiro mazāk, nekā bija iecerēts, – daļa pasākumu nenotiek klātienēs, bet digitālā formātā. Savukārt 2023. un 2024. gadā finansējums atkal bus 3,5 mil-

jonis eiro. Lai veicinātu starptautisko atpazīstamību, 300 000 eiro piešķirts Latvijas daļbai Frankfurtes grāmatu tirgū, kā arī 100 000 eiro – Latvijas mākslu reprezentējošas eksposīcijas izveidei. Vēl 0,7 miljoni eiro novirzīti kultūras augstskolu kapitāltiesību stiprināšanai.

Nav aizmirsts arī nacionālais kultūras mantojums: Brīvības piemineklā, par kuru KM uzņēmusies atbildību, un Brāļu kapu uzturēšanai tiks tērēti 500 000 eiro, bet Latvijas vēsturisko zemju likuma ieviešanai – 97 096 eiro sekretariāta izveidei. No 2,5 miljoniem eiro sakrālā mantojuma un pieminekļu saglabāšanas programmai atvēlētajiem 2,5 miljoniem eiro vienību miljonus eiro tiks izmantots Doma baznīcas, kuras pamatu tehniskais stāvoklis ir kritisks, projekta izstrādei.

Augstas gatavības projekti

Skaidrojot, kāpēc 2023. un

Kultūras ministrijas budžets

2021. g. 192 008 583
2022. g. 221 756 066, no tiem prioritārijiem pasākumiem 26,7 milj.
Bāzes izdevumiem – 184,1 milj.; augstas gatavības kult. infrastruktūras projektiem – 11 milj.; kultūras darbinieku algām papildu 8 miljoni
2023. g. 204 626 551, prioritārijiem pasākumiem – 21,1 milj.
2024. g. 200 160 174, prioritārijiem pasākumiem 23 milj.

Avots: KM

2024. gadā budžets paredzēts tiks tērēti 500 000 eiro, bet Latvijas vēsturisko zemju likuma ieviešanai – 97 096 eiro sekretariāta izveidei. No 2,5 miljoniem eiro sakrālā mantojuma un pieminekļu saglabāšanas programmai atvēlētajiem 2,5 miljoniem eiro vienību miljonus eiro tiks izmantots Doma baznīcas, kuras pamatu tehniskais stāvoklis ir kritisks, projekta izstrādei. cirkam (1,2 milj.) un Valmieras Drāmas teātrim (1,2 milj.). Ir vēl virkne citu projektu, ko vajadzētu iestenot, taču gada laikā apmierināt visas prasības nav iespējams. Tas jāsaka arī par Nacionālā teātra piebūvi, kuras celtniecībai vajag 40 miljonus eiro. Sobīrī notiek darbs pie projekta izstrādes (tas ir Rīgas domes pārziņā). Cерига skats ir uz Laiķmetīgās mākslas muzeju, kas varētu tapt sadarbībā ar Rīgas domi. ●

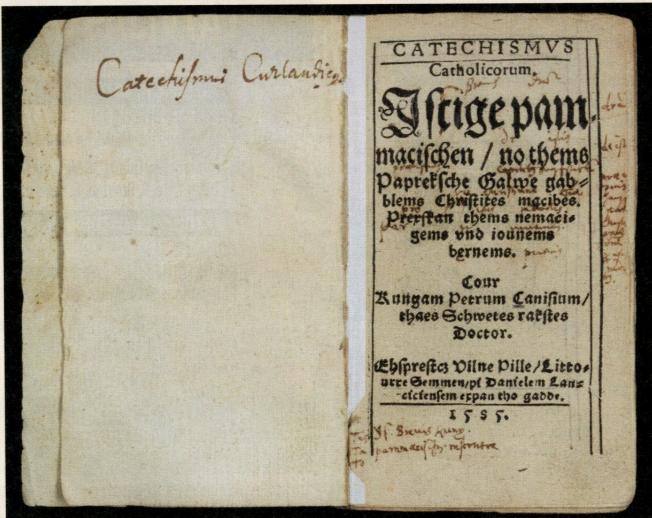
Avots: Diena

Datums: 04-10-2021

Teksts — Ieva Puķe
Foto no LNB publicitātes materiāliem

Nolaupīts, tāpēc izglābts

Petra Kanīzija latviešu valodā publicēto kabatas formāta katehismu zviedru karaspēks no Rīgas aizveda uz Upsalu. 400 gadus pēc šī notikuma, kā arī autora 500. jubilejas gadā grāmatas oriģināls aplūkojams LNB

Kanīzija katehisma (1585) oriģināls apskatāms LNB izstādē *Atgriešanās. Senākā dzīvā grāmata latviešu valodā*, taču grāmata ir ari digitalizēta un iznākusi faksimilizdevumā

Zināms pat cilvēka vārds, kurš no ostas Upsilon uznesa šīs grāmatas līdz pilsētas katedrālei

līdz mūsu dienām saglabājusies grāmata latviešu valodā.

«Nevajag pārvērtēt šādas grāmatas autoru — tā domāta praktiskai lietošanai, vairāk saistīta ar jezuītu misijas darbu nekā ar specifisko personu,» norāda izstādes kurators, vēsturnieks Gustavs Strenga. «Tas bija bestsellers katoļu ticības propagandēšanai, kurā ļoti vienkāršos vārdos izskaid-

rotas katoļu ticības galvenās idejas un dogmas.»

Tiek uzskatīts, ka tulkošanu veicis Prūsijā dzimušais jezuītu priesēris Erdmanns Tolksdors (ap 1550–1620), kurš bija iemācījies latviešu valodou. «Ekspozīcijā stāstām, ka 17. gadsimtā cilvēku identitāte bija citāda nekā mūsdienās. Ja tu esi iemācījies valodu, tu vari pieņemt citu identitati,» stāsta Strengs. «Jezuīti šajā ziņā bija isti čempioni. Piemēram, lai ķīnā propagandētu katoļu ticību, viņi tajā ienesa ķīniešu idejas, un par to viņus kritizēja citi katoļu teologi un ordeņi: jūs katoļu ticību ieplūdināt par daudz Konfūciju! Bet viņi to darīja, lai uztņemtu kontaktu ar ķīniešu inteleģenci un akadēmiskajām aprindām.»

Upsala Universitātes bibliotēkas direktors Larss Burmans, kurš bija ieradies uz izstādes atklāšanu, papildina. Kanīzija katehisma tirāža bija ap 1000 eksemplāru, kas tam laikam ir samērā daudz. «Tā bija grāmata, ko cilvēki aktīvi lietoja. Un tam, kas patiešām tika lasīts, bija problemātiski saglabāties. Ja grāmata palikuļ Latvijā, tā būtu laika gaitā vienkārši saplūsusī un tikusi aizmesta.»

7.–13. OKTOBRIS, 2021

17. gadsimtā grāmatām bija daudz lielāka vērtība nekā mūsdienās. «Uzvarot kaujās, tās bija kaut kas, ko parādit kā trofeju,» skaidro Burmans. «Bija svarīgi paņemt šādas lietas kā intelektuālu ieroci, bet tas bija arī veids, kā iepazīt savus ienaidniekus, uzkrāt par tiem zināšanas.»

GRĀMATU BANKA UPSALĀ

Vēsturiskajā Upsilon Universitātes saplūda gan kara laupījumi, gan ziedojumi un grāmatas, ko atveda studenti. «Mums ir laimīgi gadījies izdzīvot bez ugunsgrēkiem un kariem. Jā, mēs esam kā tāda grāmatu banka,» secina Burmans. «Protams, šī grāmata [Kanīzija katehisms] ir ļoti nozīmīga Latvijai, bet tā ir svarīga arī mums. Jūtam atbildību par to, kas ir nonācis Upsilon. Tikai tagad esam aizdevuši Mehiko pilsētai viņu 1550. gada karti, kas bija mūsu krājumā. Upsilon nonāca arī vieni no vissvarīgākajiem islāndiešu Edu manuskriptiem. Daudzām lietam nokļūšana Upsilonā ir jāvusi izdzīvot.»

Pāri jūrai 17. gadsimtā grāmatas visbiežāk transportēja mucās vai lādes. Par pieštāti pret Rīgas grāmatu depozitu, kurā bija arī Kanīzija katehisms, liecina vēl kāda deataja. Esot zināms pat cilvēka vārds, kurš no ostas Upsilon uznesa šīs grāmatas līdz pilseštas galvenajai katedrālei, kur tās vispirms tika glabātas.

Rīgas jezuītu grāmatas pagājušā gadsimta sākumā pirmsā sācis identificēt Upsilon Universitātes bibliotēkas galvenais bibliotekārs Izaks Kolins. Vecāko latviešu valodā nodrukāto grāmatu viņš atklāja jau 1911. gadā. Emigrācijas latvieši, reliģijas vēsturnieks Haralds Biezais, kas bija Upsilon Universitātes profesors, pagājušā gadsimta 50. gados uzzāja vecāko datejamā rokrakstu latviešu valodā, tas atrodams citā 1621. gadā no Rīgas aizvestajā grāmatā. Šī jezuītu kolekcija, kas Upsilon bibliotēkā bija izdalīta pa dažādām nodaļām, tagad esot apvienota un novietota atsevišķi visprestežākajā telpā — grāmatu zālē.

Un tikai šogad, izmantojot Izaka Kolinsa pētījumus, ir publicēts Rīgas Jezuītu kolēģijas grāmatu krājuma katalogs. To sagatavojušas LNB bibliogrāfes Laura Krēgere-Liepiņa un Renāte Berga, kataloga redaktori ir Gustavs Strenga un Andris Levāns. «Krājumā varēja būt aptuveni 1000 dažādu nosaukumu grāmatas latīniski, vāciski, lie-tuviski, poliski. Manas kolēges ir identificējušas ap 830, kas nonākušas ne tikai Upsilon Universitātes bibliotēkā, bet arī citās bibliotēkās Latvijā, Zviedrijā, Baltkrievijā, Lietuvā un Krievijā,» stāsta vēsturnieks. «Katalogā, kas nopērkams LNB Draugu telpā, ir lie-lisks Reiņa Norkārklā raksts par Rīgas jezuītiem un viņu grāmatu kolekciju. Tas ir pirmais plašākais skatījums uz šo kolekciju. Liels intelektuāls mantojums tika aizvests uz Upsalu un 400 gadus dzīvoja savu dzīvi. Kanīzija katehisms ir tikai viena grāmata no 1000. Tas ir simbols plašākiem procesiem.» ●

7.–13. OKTOBRIS, 2021

Avots: Ir
Datums: 07-10-2021

Grāmata ir tautas dzinējspēks

Nacionālā bibliotēka uzsāk vairāku gadu notikumu ciklu “Latviešu grāmatai 500”

2025. gadā tiks sagaidīta latviešu grāmatas piecīsmgade. Atzīmējot rakstītā vārda nozīmi un ietekmi sabiedrībā cauri gadsimtiem, Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) uzsāk vairāku gadu notikumu ciklu “Latviešu grāmatai 500”. Tā programmu atklāj jauna LNB izstāde – “Atgriešanās. Senākā dzīvā grāmata latviešu valodā”, iepazīstinot ar senāko saglabājušos latviešu valodā izdoto grāmatu, kā arī jezuītu ordeni un tā darbību. Līdz ar izstādi atvērts arī LNB bibliografu veidots Rīgas jezuītu kollēģijas grāmatu krājuma katalogs.

“Iespētā vārda piecīsmgade ir mūsu valodas seno sakņu apzināšanās un vienlaikus tā lauj izgaismot iespējamos Latvijas attīstības ceļus. Tādēļ iniciējot šo vērienīgo jubileju, mēs vēlamies runāt par latviešu valodā rakstītā vārda izplatību un dzīvotspēju. Mēs vēlamies arī uzsvērt valodu kā tautas pamatvērtību un

grāmatniecības nozīmi. Grāmata ir bijusi un aizvien ir kultūrtelpas un tautas dzinējspēks, un šis notikumu cikls ir iespēja to atgādināt pašiem sev un paši arī starptautiski,” stāsta LNB direktors Andris Vilks.

Izstāde par senāko dzīvo grāmatu latviešu valodā

Izstāde “Atgriešanās. Senākā dzīvā grāmata latviešu valodā” sniedz iespēju klātienē Rīgā aplūkot senāko saglabājušos latviešu valodā izdoto grāmatu – niederlandiešu jezuīta Petra Kanīzija (*Petrus Canisius*, 1521–1597) latviski tulkoto, 1585. gadā izdoto katechismu.

Ir zināms, ka vecākais iespēstais teksts latviski ir izdots 1525. gadā, bet tas gāja bojā Reformācijas laikmeta reliģisko grupu cīnās. Savukārt Kanīzija katechisms bija svarīgs palīgs jezuītu orde-

nim centienos katoļticībā atgriezt no katoļu baznīcas attālinājušos Livonijas pamatedzīvotājus – latviešus, kuri pēc Reformā-

L N B
L A T V I J A S
N A C I O N Ā L Ā
B I B L I O T Ē K A

stiem latviski, sagaidot latviešu grāmatas piecīsmgadi 2025. gadā.

Katalogā apzināti vairāk nekā 800 reiz Rīgas jezuītu kollēģijai piederējuši teksti

Līdz ar izstādi atvērts arī LNB bibliografu veidota Rīgas jezuītu kollēģijas grāmatu krājuma katalogs *Catalogue of the Riga Jesuit College Book Collection (1583–1621). History and Reconstruction of the Collection / “Rīgas jezuītu kollēģijas grāmatu krājuma (1583–1621) katalogs. Krājuma vēsture un rekonstrukcija”*. Tas jauj tās grāmatas, kuras, pirms 400 gadiem ieņemot Rīgu, sev līdzī uz Zviedriju aizveda zviedru kaļaspēks, pastarpināti (ne fiziski, bet aprakstošā un vizuālā veidolā) atgriezt no Upsalas un citām Eiropas bibliotēkām Rīgā. Nākotnē šīs grāmatas būs iespējams arī digitālizēt.

Rīgas jezuītu kollēģijas krājuma rekonstrukcija un kataloga izdošana ir uzskatāma par nozīmīgu notikumu Latvijas kultūras vēstures pētniecībā. 21. gadsimta sākumā LNB bibliografes Laura Kreigere-Liepiņa un Renāte Berga ir rekonstruējušas šo Latvijas un latviešu nācijas kultūras mantojumam būtisko grāmatu krājumu, apzinot vairāk nekā 800 reiz Rīgas jezuītu kollēģijai piederējušus tekstu-

spieddarbus un manuskrītus. Rezultātā ir tapusi elektroniskā datubaze un katalogs ar pētnieciskiem rakstiem, kuŗi sniedz ieskatu bibliotēku, jebzītu un viņu grāmatu vēsturē. Šo grāmatu ir sastādījuši LNB vadošais pētnieks Gustavs Strengs un Latvijas Universitātes (LU) Vēstures un filozofijas fakultātes asociētais profesors Andris Levāns. Katalogam ir LNB direktora Andra Vilka priekšvārds, tajā iekļauti LU Teoloģijas fakultātes zinātniskā asistenta Reina Norkārķa, Sentendrijas Universitātes (Apvienotā Karalistē) profesora Endrū Petegri un Sentendrijas Universitātes pētnieka Artura der Veduvena un arī Lauras Kreigeres-Liepiņas, Renātes Bergas, Gustava Strengas un Andra Levāna raksti.

Grāmatā visi raksti publicēti ir latviešu un angļu valodās.

Izstāde skatāma arī virtuāli

Vienlaikus Eiropas digitālās bibliotēkas *Europeana* vietnē ir izveidota virtuāla izstāde “Nolaupītā bibliotēka, rekonstruētā bibliotēka. Rīgas jezuītu kollēģijas grāmatas Rīgā un Upsālā”. Arī tā veltīta Rīgas jezuītu kollēģijas bibliotēkai. Izstāde vēsta par posmu no bibliotēkas rašanās 1583. gadā līdz tās atgriešanai Rīgā kataloga formā 2021. gadā.

Augsts Zilberts
Latvijas Nacionālā bibliotēka

Avots: Latvija Amerikā

Datums: 02-10-2021

Katrīna no Vilces pamatskolas – fināliste nacionālajās skaļās lasīšanas sacensībās

6. klašes skolniece Katrīna Beroza no Vilces pamatskolas pārstāvēja Jelgavas reģionu nacionālo skaļās lasīšanas sacensību finālu Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Ziemeļu zālē.

Nacionālās skaļās lasīšanas sacensības ir konkursi 11–12. gadu veciem 5. un 6. klašu skolēniem, kurā tiek noskaidrots lasīšanas čempions. Spraigajās sacensībās no janvāra piedalījās vairāki tūkstoši skolēnu; tās ir daudzpakāju sacensības, kas norisinās vispirms klasā un skola, tad – reģionāli, un noslēgumā tiek izraudzīts valsts čempions, kurš uz gadu iegūst titulu Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu direktors.

LNB ieradās 30 reģionālie lasīšanas čempioni no visas Latvijas. K.Beroza lasīja fragmentu no Valda Rūmnieka grāmatas "Pasakas par līdakām, datoriem un telefoniem". Atbildīgajam priekšnesumam viņu sagatavoja Vilces bibliotēkas bibliotekāre un mamma Regina Deksne un Vilces pamatskolas latviešu valodas un literatūras skolotāja Skaidrite Vanaga.

Āoti patika piedalīties

Katrīna stāsta, ka viņai ļoti patika piedalīties konkursā, kā arī bija interesanti klausīties citu finalistu lasījumus. "Bija grāmatas, kuras pašai sagribējās izlasi! Jautra atmosfēra. Protams, bija neliels uzturaķums pirms uztāšanās, bet, kad sāku lasīt, labi iejutos gan savā lozmā, gan ērtajā krēslā, un patiesībā man gribējās vēl vairāk būt uz skatuves, ļoti patika," atzīst fināliste. Kopā ar Katrinu uz Nacionālo bī-

KATRĪNA kopā ar savu mentori un mammu
Reginu Deksni.

NO VILCES uz Rīgu atbalstīt Katrīnu brauca arī viņas klassesbiedri, kuri bija sagatavojuši uzmundrinošus plakātus.

PUBLICĀTIES FOTO

šis jautājums ir svarīgs un aktuāls. Interesantākais, ka V.Rūmnieka stāsti ir tapusi vēl pirms pandēmijas.

Bibliotekāre un Katrīnas mamma Regina Deksne stāsta, ka Vilces bibliotēka šajā pasākumā piedalās otro gadu un plāno piedalīties arī nākamgad. "Publiski runāt, uzstāties uz skatuves – tas noteikti bērniem ir diezgan liels izaicinājums," neslēpj R.Deksne. Sagatavošanās ilgst vismaz mēnesi, bērni iet uz bibliotēku, citīgi gatavojas.

Aicina arī mazās skolas

Jelgavas reģiona fināls katru gadu tiek organizēts Jelgavas bērnu un

jauniešu bibliotēkā "Zīnītis". Vadītāja Dace Labdzere stāsta, ka šogad pirmo reizi tas notika "Zoom" platformā: "Lai arī reģiona fināls notika attālināti, to sarīkojām ļoti interesanti. Mums nāca talkā Leļļu teātra aktrise Dace Vitola, kura tēloja vecmāmiņu, un visi bērni lasīja vecmāmiņai skāji priekšā, kas izvērtās par jauku pasākumu. Vēlos popularizēt šo konkursu, lai arī mazās reģionu skolas aktīvi iesaistītos šādos pasākumos, jo bērniem tas ir tik interesanti – iespēja aizbraukt uz Latvijas Nacionālo bibliotēku – piedzīvojums un ekskursija vienlaicīgi."

Sacensību mērķis ir pilnveidot bērnu prasmes, izvēlēties piemērotu un interesantu literatūru skaļai lasīšanai, sekmēt interesi par lasīšanu un grāmatām, saiedēt bērnus kopīgam lasīšanas aktivitātēm, kā arī veicināt lasītprieku.

"Skaļā lasīšana ir sena tradīcija – mamma, tēti lasa saviem bērniem priekšā, bet arī agrāk, kad grāmatu bija maz un lasīt visi nemaz nemēcēja, katrā mājā bija kāds cilvēks, kas lasīja priekšā avīzi vai grāmatu. Šī tradīcija tagad tiek kopta ar šo konkursu," tā D.Labdzere. □

— Liene Krūmiņa

Avots: Zemgales Ziņas

Datums: 07-10-2021

Misiņa bibliotēkā – Visvalža Lāča lasītava

Latvijas Universitātes Akadēmiskās bibliotēkas rokrakstu krājums bagātinājies ar legionāra, publicista, aktīva sabiedriskā darbinieka, politiķa un vēsturnieka Visvalža Lāča (12.03.1924 – 18.04.2020) arhīvu, kuru reizē ar viņa personīgo bibliotēku kā dāvinājumu Misiņa bibliotēka saņēma 2020. gada pavasarī, neigi pirms publicista aiziešanas. Krājumā ir arī šī fotogrāfija, kurā redzams Visvaldis Lācis pēc maratona pieveikšanas.

FOTO NO V. LĀČA
PRIVĀTA ARHĪVA

Latvijas Universitātes Akadēmiskajā bibliotēkā septembra pēdējā dienā pulcējās interesenti, piedaloties grāmatas "Visvaldis Lācis atmiņu atspulgos" atvēršanas svētkos.

MĀRIS NIKLASS

Viens no atmiņu autoziem, 100 gadu simtā iešojojušais, bijušais "Nacionālo Daugavas vanagu" organizācijas priekšsēdētājs Aleksandrs Kalvāns dalījās atmiņās par savu cīņu. Ar A. Kalvāna atbalstu tika nodrukāta viena no Visvalža Lāča 15 grāmatām – "Vai vēlreiz zem krievu zābaka". A. Kalvāns atcerējās, kā viņa ka-

binetā ienācis aizkaitinātais topošās grāmatas autors, kuru bija atraidījuši izdevniecība "Liesma". Tās ieskatā – esot jāpārstrādā vairākas nodaļas, jo tajās pārāk stipri uzsvērts nacionālais jautājums. A. Kalvāns Visvalža Lāča rakstīto nodrukājus viens pret vienu un izdomājis darba nosaukumu.

Savukārt 13. Saeimas deputāts Raivis Dzintars atcerējās, ka pirms 20 gadiem Misiņa bibliotēkā meklējējis grāmatas par vēsturi un nejausi viņa rokās nonākusi Visvalža Lāča patriotiskā grāmata, kura pamudinājusi Dzintara politiskās nākotnes izvēli. Atvainīnājis ģenerālleitnants Raimonds Graube savā

stāstijumā uzsvēra Visvalža Lāča – karavira un zemes sarga – ipašības un novēlēja, lai visiem Latvijas karaviriem un zemessargiem piemīt publicista un vēsturnieka nacionālā stāja.

Daumanta Znatnaja stāstijumu par palīdzību seniora gatavošanai Berlīnes maratonam papildināja Visvalža maratona skrejiena/sološanas dokumentālie kadri, skatītāju uzgavilešana. Tālāk jau intervija "Baltruženos", kurā mājas saimnieks stāsta, kā 94 gados var pieveikt 42 kilometrus. Viņa moto bija – vajag kustēties.

Misiņa bibliotēkas vadītāja Gunta Jaunmuktāne pastāstīja par Visvalža Lāča personīgo bibliotēku, kurā

bijušas 1700 grāmatu desmit valodās un pēc skaita daudzas mapites ar avīzu izgrizezumiem un vēl garākiem papildinājumiem rokrakstā. Vairums grāmatu publiskajā sektorā reģistrētas pirmo reizi. Visa satura sistematizēšana ilgu septiņus mēnešus. Tagad grāmatas pieejamas Misiņa bibliotēkas Visvalža Lāča vārda nosauktajā lasītavā. Savulaik par Misiņa bibliotēku dzīvnieks Edvards Virza bija teicis: "Tā ir grāmatās pārvērsta un plauktos noguldīta tauta." Tagad tur rodama nacionālī do-mājoša, stingra savos uzskatos cilvēka daļīja, kaut viņš pats kopš pagājušā gada vasaras atdusas Lestenes Brāļu kapos.

Avots: Latvijas Avīze

Datums: 06-10-2021

Kur būtu īstā vieta bibliotēkai?

VARIANTI. Septembrī Alūksnes novada dome pieņēma lēmumu organizēt metu konkursu jaunas bibliotekas izveidei. Pašlaik tiek lauzti šķēpi, kur šai publiskajai būvei, kas tik ilgi gaidījusi savu kārtu uz mūsdienīgām, plašām un ērtām telpām, būtu vislabākā atrašanās vieta. Esošā, Lielā Ezera ielā 24, ko varētu paplašināt, vai ēka Ojara Vācieša ielā 2a, kas sādi piedzīvotu savu atdzimšanu? Izskanējis variants arī par pamestu privātipašumā esošu ēku Tirkotāju ielā un pat bibliotekas būvēšana pilnīgi no jauna kādā piemērotā vietā. Tagad par to un nepieciešamajiem pakalpojumiem, kādus cilvēki vēlētos saņemt jaunajā bibliotekas ēkā, organizēs diskusiju, uz kuru aicināti iedzīvotāji. Vairāk lasiet 4. lappusē.

FOTO: LORETA JARGANE

Avots: Alūksnes un Malienas Ziņas

Datums: 05-10-2021

Kur būtu īstā vieta bibliotēkai?

Iveta Ozoliņa: "Jaunas bibliotēkas telpas ir gaidītas jau ilgi."

» no 1. lappuses

Viens no Alūksnes novada pašvaldības plānotajiem projektiem ir jauna bibliotēka Alūksnē. Jau krietnu laiku norit diskusijas par jaunās bibliotēkas projektu plānotajā vietā Ojāra Vācieša ielā 2a. Par to Alūksnes novada domes deputāti debatēja gan Alūksnes novada domes finanšu komitejā, gan domes sēdē. Visi domes deputāti atbalsta bibliotēkas nepieciešamību, tomēr diskusija projojām ir par vietas izvēli.

Taujā vietas izvēles motivācija

Deputāts Modris Lazdekalns uzsvēra, ka par šo jautājumu būtu bijis jākompromīzē savlaicīgāk, skatot to tautsaimniecības komitejā vai aktualizējot arī publiskajā telpā. "Nav jautājumu par to, ka bibliotēka ir nepieciešama, taču par to nav pietiekami daudz diskutēts. Man

nav skaidrs, kāpēc ir lemts par ēku Ojāra Vācieša ielā, leprieķiš runāta, ka risinājumi atrodami ari esošajā ēkā. Ko tieši speciālisti ir pētījuši Ojāra Vācieša ielā, kāpēc šai vietai ir vislielākā prioritāte? Vajadzēja apzināt vairākas teritorijas un tad mēs vienotos, kura vieta būtu optimālākā potenciālas bibliotēkas izveidei," sacīja M. Lazdekalns, uzsvērot, ka bibliotēka vairāk iederas esošajā vietā Lielā Ezera ielā, neņem vērā skolu tuvumun topošo Izglītības un sporta centru šajā apkārtnē.

Uzskaita ieguvumus

Domes priekšsēdētājs Dzintars Adlers uzsvēra, ka pēc darba grupas atzinuma Ojāra Vācieša ielā esošā ēka atbilst bibliotēkas būvniecībai. "Ēkas kvadrātūra – 200 kvadrātmetri – atbilst apjomam, kāda ir plānota bibliotēka. Tāpat šajā vietā nav apgrūtināta piekļuve. Tiktū sakārtota vide šajā teritorijā, kur apkārt jau tas veikts. Rezultātā

mēs iegūsim mūsdienīgu bibliotēkas ēku un vienlaikus mums vairs nebūs jādomā, ka iesākt ar šo īpašumu Ojāra Vācieša ielā, tas tiks izmantots. Protams, no izmaksu viedokļa ekonomiskākais risinājums būtu ielikt esošajā bibliotēkā līftu un dzivot tālāk. Bet domāju, ka publiskā bibliotēka blakus Mākslas skolai ezera krastā ļoti labi iederētos, savu viedokli paua Dz. Adlers.

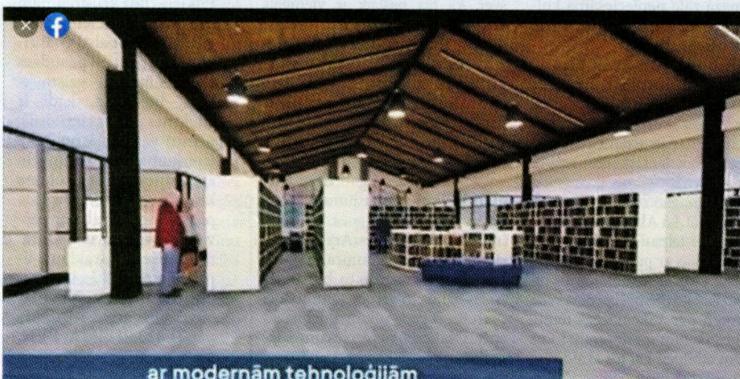
Bija jāsāk darīt

Deputāts Arturs Dukulis uzsvēra: "Es neko negribu bremzēt, bet, kad mēs spriedām par sporta skolas projektu, tad bija speciāla komisija, kurā piedalījās visi deputāti, un mēs kopā diskutējām un pieņēmām lēmumā. Savukārt šī jautājuma izleminārā ir kaut kāda darba grupa, kurā nepiedalās visi, kam tājā būtu jāpiedalās."

Ari D. Mucenieks norādīja, ka pietrūcis šī jautājuma apsprēšanas ar visiem deputātiem. "Ir kaut kāda

darba grupa, kāds izpētījis labāko vietu, nevis atrācis ar prezentāciju un prezentējis, kuras vietas ir vislabākās un kāpēc izvēlēta tieši Ojāra Vācieša iela 2a. Lai nav tā, ka iztērējām naudu un uztaišām vienai vietai projektu, bet līdz būvēšanai atrāk jauna dome un saka - šeit mēs tomēr liekam Mūzikas skolu, jo sen tā bija plānots," domā D. Mucenieks.

Viņš pauž vēlmi, lai bibliotēkas būvniecības vietai tiktū izskaitīs arī citas ēkas vai arī iespēja pašreizējā ēkai izveidot piebūvi. "Varbūt var nopirkt bijušā gastronomu ēku un uztaiši superplāna bibliotēku pilsētas centrā. Vai aistrā pašvaldībā piederošu zemes gabalu un būvēt turi bibliotēku. Manuprāt, tas arī būtu izdevīgākais variants," rosināja D. Mucenieks. Dz. Adlers deputātiem iebilda: "Pusotru gadu netika darīts nekas, nebija nevienas sanāksmes. Tad sapratu, ka nekas neizkustēsies no vietas, ja neuzsāksim darbu pie šī jautājuma."

ar modernām tehnoloģijām

Individuālās darba vietas un kopīgas

VĒRĪJA. Ekrānšāviņš no "Jaunās Vienotības" pirmsvēlēšanu video sižeta par to, kāda varētu izskatīties šī politiskā spēka iecerēta mūsdienīga bibliotēka Alūksnē.

Parāds, kas jāatdod

Dzintars
Adlers,
Alūksnes
novada
domes priekš-
sēdētājs:

"Visi saprot, ka šobrid bibliotēka nav atbilstošās telpās. Tā nav mūsdienīga. Atzistu, ka arī es pats kā politikis pie Šī jautājuma līdz šim nebiju pietiekami strādājis. Tas ir parāds, kas jāatdod. Eķai Ojāra Vācieša ielā veikta kultūrvēsturiskā izpēte, prei tās secināts, ka te ir iespējams demontēt iekšējās sienas un plēgot plāšas bibliotēkas vajadzībām. Tāpat iespējams palīelināt kvadrātūru, nevis pieciešams. Runājot par Mūzikas skolu, gribētos teikt, ka iestādes vadītāji vajadzēja būt aktīvākai arī iepriekšējos gados, tad mēs pat to būtu arī runājūsi un domājuši. Aktivitātes nebija. Mūzikas skolai šobrīd jau ir pieņemamas telpas, bet bibliotēka šo ir gaidījusi ilgus gadus. Pēc sarunām ar ledzītājiem esmu sapratis, ka arī viņi ļoti gaida bibliotēkai jaunas telpas.

Vienmēr esmu iestājies par to, ka deputātiem ir jāsaredz novada nākotne. Lai tas notiktu, ir jāspēr pirmie soli - diskusijas, vietas izvēle, tehniskās dokumentācijas izstrāde. Jā, arī es šodien vēl nevaru precīzi pateikt, kur mēs atrādisim finansējumu. Bet varu pateikt, ka arī iepriekš esam atrāduši iespējas, kā piesaistīt vissējumu Kultūras centram, Izglītības un sporta centram, un tagad viss notiek. Līdzīgi, domāju, pacīnīsimies arī par finansējumu piesaisti bibliotēkai."

Vērtē kā atbilstošu

Iveta Ozoliņa,
Alūksnes
pilsētas
bibliotēkas
direktore:

"Jaunas bibliotēkas telpas ir gaidītas jau ilgi. Diskusijas ir bijušas par ēku Ojāra Vācieša ielā 2a un par citām vietām Alūksnē, gan ar iepriekšējo vadību, gan esošo. Veicot bibliotēkas pakalpojumu lietotāju aptauju, viens no galvenajiem iedzīvotīju ierosinājumiem - jānodrošina pieejamība. Uzskatu, ka Ojāra Vācieša ielas ēka ir atbilstoša. Ja tur būtu bibliotēka, tad ar vienu šāvienu būtu iegūti divi zāki - tiktū sakārtota vēsturiskā ēka un bibliotēkai būtu skaistas telpas. Neredzu nekādus iemeslus, lai tur nebūtu bibliotēka. Tādēļ ļoti svarīgi ir par šo jautājumu runāt, ko arī darīsim plānotajās diskusijās. Aicinām!"

Loreta Jargane

Avots: Alūksnes un Malienas Ziņas

Datums: 05-10-2021

Vai pašvaldība ir ieinteresēta Jēkabpils pilsētas bibliotēkas nākotnē?

INESE ZONE

Jēkabpils pilsētas bibliotēkai pēc pārvietošanas no tautas nama uz vēsturisko bankas ēku A. Pormaja ielā 11 radušās problēmas ar akreditāciju. Akreditācijas komisijas atzinums vēl nav saņemts, bet problēmas rada tas, ka nav kur izvietot bibliotēkas krājumu. Savulaik, iemjot par bibliotēkas pārceļšanu uz A. Pormaja ielu 11, tika veikta grīdu nestspējas pārbaude un secināts, ka nepieciešama grīdu stiprināšana. Tas tagad nelauj grāmatu krājumu izvietot telpās un dala atrodas ēkas pagrabā. Novada pašvaldība gan atvēlēja finansējumu iekārtu iegādei, lai mazinātu mitrumu, un remontēja pagraba telpas, bet rezultāts nav ideāls. Bibliotēka izmanto arī kādreizējās Bērnu literatūras nodajas telpas Pasta ielā 39.

Jēkabpils novada domes prieķssēdētāja vietnieks izglītības un kultūras jautājumos **Alfons ŽUKS** stāsta, ka šobrīd vēl nav saņemts akreditācijas atzinums, kur sīkāk būs norādīti ieteikumi situācijas uzlabošanai. Bet no akreditācijas komisijas saicīt esot saprotams, ka to acimredzot atlikus uz gadu, dodoj laiku novērst trūkumus. Kad būsot saņemts atzinums, kopā par bibliotēkas vadītāju varēsot lemt par rīcību, lai novērstu problēmas.

A. Žuks minēja, ka akreditācijas komisija bibliotēkas vadībai aizrādījusi par nepieteikami attīritu krājumu, kurā esot nolietotas un saturiski novecojušas grāmatas. Komisija ieteikusi samazināt grāmatu krājumu un izņemt ār tās grāmatas, kas maz tiek lasītas, kad tad jautu atrisināt problēmu ar piemērotu telpu trūkumu.

– Viedoklis ir tāds, ka grāmatas, kas nav nemetas vairāk par četrām reizēm gadā, nem ārā un veido uzkrājumu, ko noglabā kaut kur citur. Mums ieteica veidot šādu maz lietotu grāmatu krātuvī visam novadam. Interesentiem jāpiedāvā iespējīgākās telpas ar tās saturu un pasūtīt vajadzīgo grāmatu, gluži kā tagad tās var pasūtīt no Nacionālās bibliotēkas. Tāda ir modernā pieeja, – sacīja **Alfons Žuks**.

BD vaicāja, vai nav tā, ka Jēkabpils pilsētas bibliotēka tagad kluvusi par situācijas kīlnieci nepiemērotu telpu dēļ? Bibliotēku tajā neverētu vainot, jo nācās ievākties tādās telpās, kādas pašvaldība ierādīja.

A. Žuks to nolieza. Neesot tā, ka akreditācijas komisija problēmu būtu saskaitījis telpās. Tur viiss esot jāskatās kopā, arī cilvēciskais faktors, bet gada laikā viisas problēmas varot atrisināt.

– Mums nav citu telpu, ko ierādīt bibliotēkai. Vēl viņi varētu vairāk izmantot ēku Pasta ielā, varbūt tur var izvietot daļu krājuma. Ēka ir privātpāsums, un galu galā ipašnieks to ir atlāvis izmantot ar nosacījumu, ka tur būs bibliotēka. Kad būs

akreditācijas komisijas atzinums, varēs runāt konkrēti. Tagad ar to negribu spekulēt. Atbilstoši jaunajai novada pārvaldes struktūrai visas novada bibliotēkas būs Jēkabpils Galvenās bibliotēkas struktūrvienības. Risinājums varētu būt arī abu bibliotēku sadarbība. Galvenā bibliotēka šajā situācijā varētu palīdzēt pilsētas bibliotēkai ar padomu, ar metodiku. Varbūt Galvenajai bibliotēkai nemaz nav jāatrodas Krustpili, varbūt tā var atrasties A. Pormaja ielā?

Visiem ir jāpalidz un jāatrod risinājums, – sacīja **Alfons Žuks**.

Viņš piebilda, ka labākais risinājums būtu jaunas bibliotēkas celtniecība Jēkabpili, par ko noteikti jādomā, bet tas esot nākotnes risinājums, kas nav iespējams tūlit.

Pilsētas bibliotēkas vadītāja **Renāte LENŠA**, lūgta komentēt situāciju, BD sacīja, ka neiebilst pret objektīvu kritiku, bet kaut ko konkrētālā varētu komentēt pēc akreditācijas ziņojuma saņemšanas. Šajā situācijā Jēkabpils pilsētas bibliotēka nebūjusi gatava akreditācijas procesam, bet akreditācija nav pārceļta.

Komentējot izteikumus par pārāk lielu krājumu, viņa stāsta, ka Ministru kabineta noteikumi paredz krājuma atbilstību iedzīvotāju skaitam, rēķinot trīs grāmatas uz katru iedzīvotāju. Taču arī tādas grāmatas, kas izdots padomju laikā, var būt joprojām aktuālas. Bijuši gadījumi, kad agrāk izdota nozare literatūra, piemēram, par mežkopību, ir bijusi joti aktuāla specialitātes studiem, jo citi materiāli nav pieejami un izdoti.

– Jēkabpili dzīvīs divas trešdaļas novada iedzīvotāju, un atbilstoši noteiku miem mūsu krājums ir par lielu. Taču mūsu apmeklētāju vidū vienmēr ir bijis daudz apmeklētāju no apkārtējiem novadiem. Turklat bibliotēka, veidojot krājumu, galveno uzmanību velta saturam un saglabā un attīsta krājumu atbilstoši pieprasījumam, – saka Renāte Lenša. ●

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 05-10-2021

Ludzas bibliotēkā būs rotaļu istaba

Marina RABAZOVA

Ludzā jau ir daudz paveikts, lai ģimenēm ar bērniem būtu ko darīt, taču visas izklaides iespējas galvenokārt atrodas uz ielas. Bet ko darīt lietū, aukstā laikā, kur māmiņas ar bērniem varētu vienkārši pasēdēt un paplāpāt, lai nevienam netraucētu? Drīz vieniem būs šāda vieta.

Ludzas bibliotēkā būs rotaļu istaba

(Sākums 1. lpp.)

Telpa mammām un bērniem

Projekta "Ģimenes stiprināšana ar bibliotekas sadarbības palīdzību" kā ieguldījums sociāli-ekonomiskajā attīstībā Ludzas novadā, Rokišķu rajonā un Jēkabpils pilsētā" jeb "HOME" ietvaros, kas tiek iestiepts otro gadu, Ludzas pilsētas galvenajā bibliotēkā tiek veidota jauna rotaļu istaba.

Ka pastāstīja Ludzas novada pašvaldības projektu vadītāja Viola Andruščenko, tā atradies bibliotekās trešajā stāvā.

— Tur jau ir uzstādīti gaisa kondicionieri, uzlīkti jauns lamīnāts. Sākotnēji mēs plānojam izmantot paklājīzes, taču ekspersts pateicā, ka tas nav pieņemots bērniem, jo šāds pārkājums ir alergisks. Tāpēc nolēmām izmantot viegli tirāmu un dezinficējamu lamīnātu, un gridas uzlīkšana tika pabeigta augusta beigās,— sacīja V. Andruščenko.

Iepriekš tika iegādātas spēles un klēpjdatori, ko mātes un bērni varēs izmantojat jaunajā rotaļu istabā. Tiks uzstādīts ari pārtinamais galds ar boilieris, lai māmiņa varētu pārgērbt mazulī. Parādisies tvertne izlietojot autiju utilizāciju.

— Tādejādi māmiņas varētu ne tikai palasīt grāmatu un izmantot klēpjdatoru, bet arī pasēdēt, kamēr bērns spēlējas, un paplāpāt ar citām māmiņu, kurām parasti nav ar ko parunāt, jo maz cilvēku interesējas par viņu problēmām,— skaidro V. Andruščenko.

Spēlēm un izglītībai

Rotaļu istabu plānots aprīkot ar skapi, saliekamiem krēsliem un koka galdiem, lai nepieciešamības gadījumā varētu ātri atbrīvot vietu spēlēm vai aktīvitātēm lielām bērnu grupām. Šāda istaba būs ideāla vieta izklaidēšanam un izglītojošām aktivitātēm bērnudāru audzēkņiem un skolēniem.

— Mums tiks uzstādīts interaktīvs ekrāns, un, tīkliņi jauns epidemioloģiskā situācijā, mēs organizēsim pasākumus bērniem, ģimenēm un bibliotekāriem,— stāsta Ludzas pilsētas galvenās bibliotekas vadītāja Ineta Kušnere.

Ines Valteres grāmatas "Pasakas ģimenei turpinās" prezentācija vienā no "Family Time" pasākumiem.

Notiek seminārs bibliotekāriem Ludzā.

V. Andruščenko stāsta, ka rotaļu istabas izveidei bija jāsāk sāuds daudz agrāk, pirms gada, taču pandēmijas dēļ termiņi tika pastāvīgi mainīti.

— Pat tagad mēs nezinām, kurš varēs to apmeklēt, kad viss būs gatavs. Iespējams, tikai cilvēki ar sertifikātiem,— saka projektu vadītāja.

Citi plāni

Projekta "Family time" jeb "Ģimenes laiks" ietvaros notiek pasākumi ģimenēm ar bērniem, kā arī dažādas tiksānas un semināri bibliotekas darbiniekiem. Septembrī sākumā notika pasākums bērniem "Man nepatik grāmatas. Vispār. Un punkts", ko vadīja bibliotekas galvenā bibliotekāre Ilga Kaupuža. Bērniem bija iespēja piedalīties radošajā darbīnīcā un pazudušo grāmatu meklēšanas kvēstā.

— Mēs cēnāmies popularizēt laisīšanu. Nav noslēpums, ka tāgad visi maz lasa, kas ir joti slīkti. Mēs ceram, ka, pateicoties šādiem pasākumiem, spēsim ieinteresēt bērus,— saka I. Kušnere.

30. septembrī projekta partneri no višam trim pilsētām Lietuvā un parunāja par to, kurus "Family time" projektus norādītu viņiem realizējis, lai mācītos viens no otra pieredzes un rikotu līdzīgu pasākumus. Oktobri Rokišķu notiks seminārs bibliotekāriem. Semināra tema ir digitālā komunikācija (komunikācija un sociālie tīkli).

— Pagādām nav zināms, kādā formātā šis seminārs notiks. Ja dalībniekiem ar COVID-19 sertifikātiem būs iespēja aizbraukt uz Lietuvu, tas būs liels. Vasarā mums bija divu dienu seminārs Ludzā, bet tas, protams, pavismā nav tās pats, ka tiksāns tiešsaistē. Klatiene lektors redzēja, vai auditorijā viņi saprot, jūt viņu emocijas. Bet, kad viss notiek tiešsaistes platformās, var izlaist kādu vardu, dažreiz pārrāde kavējas — jau runā kāds cits, bet tu klausies iepriekšējo runātāju. Nav kopības sajūtas. Tāpēc, ja tas izdosies, mēs semināri risikosim klatienē, jo šādas tiksāns dod pavismā citu efektu,— atzīme V. Andruščenko.

Pēc semināra "Digitālā atkarība" dalībnieki aizpildīja anketas ar atsauksmēm un ieteikumiem. Vienā no tām bija rakstīts, ka obligāti jāsarako lekcija jauniešiem par viedierīcēm un to izmantošanu macības. Varbūt izdosies šo ideju iestot.

— Ja spēsīgi ietaupīt, organizēsim šādu "Family time" pasākumu ģimenēm ar bērniem. Visticām, tās notiks tiešsaistē, lai sasniegstu lielu auditoriju. Tas būtu noderīgi jauniešiem, jo viena lieta ir tad, kad vecāki sakā, ka pastāvīgi "sēdet" telefonā ir kaitīgi, bet pavismā cita, kad rīskus paskaidro speciālisti. Varbūt pusiādītu ieklausīties,— saka V. Andruščenko.

Ir ideja sarikot "Family time" par astronomiju un zvaigžņu vērošanu, kā arī organizēt pasākumu "Nakts bibliotēka" ar pastaigu ar ēkas pagrabu un bēniņiem.

Vajadzīgs projekts

— Es domāju, ka šādi projekti ir joti nepieciešami, jo cilvēki uzzinā daudz jauna. Runājot ar māmiņām, es sapratu, ka tas, kas man šķiet pāssapro茨, viņiem ir atklājums. Daudzi nezina, kas notiek pilsētā. Mēs daudz ceļojam, organizējam ekskursijas uz zemnieku saimniecī-

bām, kuras visiem patik,— dalās iespādīos I. Kušnere.

Nākotnē plānots organizēt vairākas ekskursijas uz dažādam pilsētas organizācijām. Bērniem jau ir bijusi iespēja apmeklēt Mākslas skolu, gaidāma ekskursija uz Muzikas skolu. Bērniem un vecākiem "Family time" pasākumi ir iespēja ne tikai iepazīties ar savu novadu un pilsētu, bet arī komunicēt savā starpā, atrast domubiedrus un draugus.

— Mēs pastāvīgi sazināmies ar mūsu Māmiņu klubu. Uzzinām viņu intereses un vēlmēs, jo viņas labāk zina, kas mammām vajadzīgs, kādas tēmas viņām ir svarīgas,— uzsvēr I. Kušnere.

Paziņojumi par notikumiem tiek publicēti Ludzas novada pašvaldības un Ludzas pilsētas galvenās bibliotekas mājaslapas internetā un sociālajā tīklā Facebook.

Projekta "Ģimenes stiprināšana ar bibliotekas sadarbības palīdzību" kā ieguldījums sociāli-ekonomiskajā attīstībā Ludzas novadā, Rokišķu rajonā un Jēkabpils pilsētā" iestenošana sākās 2020. gada 1. jūlijā. Tika izvirzīti vairāki mērķi. Vis-

svarīgais no tiem ir iesaistīt iedzīvotājus dažādon pasākumos un palielināt viņu sociāli ekonomisko aktivitāti, tādejādi uzlabojot dzīves kvalitati pie robežas zonās. Otrais mērķis — uzlabot bibliotekāru kvalifikāciju, jo tieši bibliotēka ir viena no galvenajām institūcijām, kas atbild par kultūru un isteno izglītības funkciju apdzīvotās vietas.

Kopējās projekta izmaksas ir 229 448,01 EUR. Projekta līdzfinansējums no Eiropas Reģionālās attīstības fonda ir 195 030,79 EUR. Šī raksts ir sagatavots ar Eiropas Savienības finansiālo atbalstu. Par šī raksta saturu pilnībā atbilst Ludzas novada pašvaldība, un tas nekādos apstākļos nav uzskātās par Eiropas Savienības nozāju.

Centralizē pašvaldības bibliotēkas

FOTO – IEVA VILMANE

IEVA VILMANE

Šomēnes visiem 25 Saldus novada pagastu bibliotekāriem mainās darba devējs — pagasta pārvalžu algotiem speciālistiem darba līgums turpmāk būs ar Saldus novada bibliotēku.

Saldus novadā jau kādu laiku runāts par bibliotekas nozares centralizēšanu, taču vienmēr pietrūcis politiskās gribas, — vakar sacīja Aija Mežiņa, Saldus novada bibliotekas (līdz šim — Saldus pilsetas bibliotekas) direktore.

"Ticu, ka centralizācija mūsu jomu sakārtos, jo visi strādāsim vienotī un ar kopīgu budžetu," sacīja direktore. Metodiskajā pārvaldībā būtisku izmaiņu nebūs, jo Saldus pilsetas bibliotēka to nodrošināja gan Saldus, gan Brocēnu novada bibliotekām. Jauno pašvaldību izveidoja, apvienojot abus novadus, tāpēc kopējā tīklā nav jaunpienācēju, ne arī kāda iestāde zaudēta.

Centralizāciju pabeigs tuvākajos mēnešos, taču par rezultātu varēšot spriest pēc kāda gada — tad izkristalizēsies sistēmas nozīmīgākie darbības principi. Direktore neslēpj, ka saņēmusi norādījumus par optimizāciju un izvērtēt bibliotēku skaitu novadā. "Savulaik jau reorganizējām bibliotēku tīklu Saldus un Brocēnu novadā — Ošenieku bibliotēku izveidoja par Jaunlutriņu bibliotekas struktūrvienību, Gaiķu iestādi pievienoja Satiku bibliotēkai, Būtnāru — pie

Zirņu, Līkupēnu — pie Rubas. Atšķiriba tāda, ka visi bibliotekārie pakalpojumi saņemami isākā darba laikā. Šobrīd ir jautājums par to, vai struktūrvienībai jābūt Gaiķos un Līkupēnos," atklāja A. Mežiņa un piebilda, ka tiek izvērtēti citi varianti, kā abās minētajās vietās nodrošināt bibliotekāros pakalpojumus.

Nesen slodzes noteica Saldus novada pagastu pārvalžu vadītājiem, tāpēc bibliotekāri pieļauj, ka līdzīgs lēmums varētu ietekmēt arī viņus. "Pagaidām nesaprotu, kā viens bibliotekārs varētu vadīt vairākas bibliotekas. Ministru Kabineta noteikumi nosaka: vietējas nozīmes bibliotēkā cilvēki jāapkalpo vismaz 35 stundas nedēļā. Nepiekritu slodzes samazināšanai, jo tad sašaurinātos pakalpojumu pieejamība iedzīvotājiem," skaidro A. Mežiņa. Turklat nepilna darba laika iestāde pamatīgi attālinātos no globālās tendences bibliotēkai nodrošināt vietējās kopienas vajadzības pēc mūžizglītības.

Saldus novada bibliotekas direktore pārliecināta, ka pagastos bibliotekārie pakalpojumi kļūs kvalitatīvāki, jo Saldus novada bibliotēka izmantos,

ka tai piešķirtas lielākas pilnvaras. Līdz šim metodiskais centrs pagastu bibliotēkām bija profesionāls padomdevējs, kurš kolēģus pagastos drīkstēja vien mudināt, lūgt, aicināt. Turpmāk darba devēja norādījumi būs jāpilda.

"Piemēram, nopietni būs jāizvērtē katras bibliotekas darba laiks — cilvēki sūdzas, ka netiek bibliotēkā, jo tā slēgta. Mums ir liela vēlēšanās un vajadzība organizēt tikšanos ar pagastu iedzīvotājiem un noskaidrot, ko vīnī gaida no vietējās bibliotekas. Šādas aptaujas nekad nav bijis, tāpēc par situāciju zinām tikai to, ko atstāsta bibliotekāri. Tikšanos ar iedzīvotājiem sarikoja Kuldīgas novadā. Rezultāti palidzēja pēc reorganizācijas nodrošināt bibliotekāros pakalpojumus tādus, kādi vajadzīgi konkrētajā vietā," turpina A. Mežiņa.

Nākotnē apdomās priekšlikumu bibliotēkām pārnemēt pagasta novadpētniecības krātuves. Drizumā būs arī jānovērs atalgojuma atšķirības bibliotekāriem (bijusajā Brocēnu novadā tas ir lielāks). Vēl centralizācija nodrošinās bibliotekāros pakalpojumus tajos pagastos, kuros nav bibliotekāra. Līdz šim vīnī bija jāsameklē pagasta pārvaldei, turpmāk to daris Saldus novada bibliotēka. Kamēr speciālistu meklēs, viņa vietā uz maiņām varētu strādāt citi bibliotekāri. Iespējams, ka šāds risinājums būs jāizmēģina Remtē, jo tur vairākus mēnešus bibliotēka slēgta vadītāja trūkuma dēļ. ■

„Loti būtiska ir lasīšana”

TIKŠANĀS AR NOVADNIECI

INESE ELSIŅA

Eiropas Valodu dienas ietvaros Madonas novada bibliotēkā rīteja tīkšanās ar tulkoņu Silviju Brīci. Sarunu vadīja bibliotēkas darbiniece Sarmite Rādiņa, vispirms uzsvērot vienās saistību ar novadu, jo „saikni ar Varakļāniem joprojām neesam pauaudējuši”.

— Patiešām, nāku no Varakļāniem, no tās Latgales daļas, kas bezgalīgi vēlas būt kopā ar Madonu, — iesāka **Silvija Brīce**. — Astoņpadsmit gadu no sava mūža, ko pavadijusi Varakļānos, mans rajona centrs biji Madona. Ar to esmu piedzīmus un dzīvojusi, un nesaprotu, kā var tikt brutalū saraut saites, kas bijušas Vidzemei ar Latgali, un mēģināt mūs *salaučat* ar citiem.

Mācījosi Varakļānu vidusskola, un tulkošanas lieta faktiski iesakās ar manu vācu valodas skolotāju un klases audzinātāju Ainiņu Jirjenu. Kad 4. klasei sāku mācīties vācu valodu, tā aizrauva mani, kā kaut kas noslēpumains un interesants, ar ko var spēlēties, no kā var veidot dažādas konstrukcijas. Skolotāja pamaniņa manu interesi, sāka dot grāmatas un aicināt uz privātstundām. Pirmo publikāciju piedzīvoju 16 gadu vecuma zurnāla „Liesma” — kādā vākari tūri impulsīvi biju pārtulkojusi jauniešiem domātus stāstus no grāmatas, ko nopirkusi grāmatnīcā „Globuss” Rīgā. Pēc studijām Latvijas Universitātē sāku strādāt izdevniecībā „Avots”, tulkoju dažādos nielikus — literāisko literatūru, tūrisma lietas. Kad viens pēc otra piedzīmais bērni, mājās sēzot, iztulkoju divas no pietīpētām grāmatas — Agatas Kristi un Ēriha Marijas Remarka darbus. Savā ziņā tā bija milzīga pārgalvība, jo tulkoju bez liguņa, bez izdevēja — to varēja tikai tajos dullajos laikos, kad nebija sajējas ne par autortiesībām, ne ho norāriem, ne — kur tulkojumi likt. Bet jau toreiz tulkošana kļuva par pasauli, kurā patverties. Un šeit ne runājuši smukumam, tā tiešam ir — tulkošana ar parādēm un vārbūt pat manu istā pasaule. Pats tulkošanas process no malas izskatās garlaicīgs un pēc būtības ir vienītīgš, bet galvā ir pasaule, galvā ir varoci, situācijas — tas ir īstelis kino. Ja visu kopumā aci prieķā nerēdz, var pieļaut daudz kļūdu. Tulkošana ir aizraujoša! Varoņi ir aizraujoši, katrās ar savām iepāsībām un valodu. Divdesmit piecus gadus biju arī redaktore izdevniecībā „Liesma”. Tā bija joti laba skola — kāds cits redīģe tavu darbu, un tu redīģē citu darbus. Ja ir šāda pieredze, uzkrājas vērtīgs zināšanu apjoms, ar valodu var spēlēties un par to prieķāties. Sākums gan nav tik krāsaina un briņīgais, ktrs sākums ir joti grūts.

— Ir iztulkotas vairāk nekā 200 grāmatas no vācu un angļu valodas, turklāt apgūta arī poļu un franču valoda.

— No poļu valodas esmu tulkojuši trīs grāmatas, no franču — vienu vienīgo, un nekad no franču valodas vairs netulkošu, jo šo valodu esmu aizmirsusi. To mani „apēdusi” itālu valoda, ko iesauk mācīties pirms trim gadiem. Ja valodu nelēto, tā sarūsē un pamazām sabruk. Lietā tā, ka man pieteik tulkošanas uzdevumu no vācu un angļu valodas, ar visu pat netiek galā. Paldies Dievam, darbs mani bijis vienmēr.

Madonas novada bibliotēkā ar interesentiem tiekas tulkoņa Silvija Brīce (no labās). Tikšanos vada Sarmite Rādiņa.

AGRA VECKALNIŅA foto

— Kuri ir Silvijas Brices mīļākie autori? Vai iepāsās zāns ir detektīva?

— Pēdēja laikā — jā, jo — ko pērk, to tulko. Varu izvēlēties tulko dāmu romānu vai detektīvus, un otrie manai sirdij ir daudz tuvāki. Šobrīd strādāju apgādam „Zvaigzne ABC”, varu izvēlēties dailliteratūras programmu, ko tulko. Vēl tulkojumus iegūsim liejajos grāmatu tirgos. Oktobra sākumā grāmatu tirgus Frankfurtē, pavasaros braucam uz Londonu. Tad pāris mēnešu iepriekš tiek sarunāta tīkšanās ar licencētu cilveku no apgāda, kas interēs, un pusstundas laikā notiek vienošanās. Esmu briesīgi lepna uz to, ka varu izvēlēties literatūru, ko tulko. Jaunībā gan bija citādi — ko redz, to ker un „ēd”.

— Laik ir mainījušies — grāmatu tulkojāji tiek loti novērtēti. Tulkošā vārda tiek drukāts uz grāmatas vāka līdzās autoram. Iemesoties autoru ādā un uz vīlkot to lasītājam, būt papagālims speciālistam, atdarinot autora balsi, radīt jaunvārdus vai strādāties ar Latvijas valodas aģentūru, ja to pietrūkst, — vai tāds ir Silvijas Brices darbs?

— Ar minēto aģentūru attiecibū gan nav. Viņi nevar pateikt prieķā jaunvārdus, jo nezina, ko tulkoju. Tāl varētu izgudrot jaunvārdu, man jāzina viss darba konteksts. Parasti grāmatu autori, ja kā specifisku izdomā, tam pieslēdz jaunradni, un šāda vārda nav nevienā vārdnīcā. Tād tā ir arī mani fantāzijas darīšana, ko ar šāvu iekārto. Nesen iztulkoju Džoannas Roulingas grāmatu bērniem, kurā runāt par lietām, kas ir izdomāti. Tulkoju izdevumu, izgudroju vairākus šādus fantāzijas vārus.

— Kā norī sadarbība ar auto-riem, piemēram, ar slaveno vācu rakstnieku Ginteru Grasu?

— Tulkojās darbi princips ir neko nesabojāt un neko neuzlabot. Loti svarīga ir ieuļušanās autora vēstijuma toni un melodījā, ko gandrīz var saukt par ieuļušanās autora ādā. Jo sarežģītāks ir autora izteiksmes veids, jo vairāk viņā ir jāēdzelžlinās. Tāds, piemēram, man bija Roberts Mūzīls, protams, Vīrdzīnija Vulfa. Sabojāt darbu ar tulkojumu var, var neieraudzīt tājā pašlepto ironiju, var pārprast intonāciju. Labs pie-

mērs tam ir skotu rakstniecke Keita Atkinsone, kas man ir joti mīja tieši savas ironijas dēļ. Gintera Grasa „Skārda bungas” tulkoju salīdzinoši nesen. Šo darbu autors sakristīja 1958. gadā, Latvijā romāna tulkojums iznāca 2001. gadā. Romāns tiešām ir grandiozs (viens ekvilibrīstikas brīnumis!), un man bija tā laime to tulko. Ar Ginteru Grasu personiski iepazinos 2000. gadā Maskavā. Pēc tam viņš mani ielūdza uz savas grāmatas apsprēcīšanu. Kopš 2001. gada viņu viņa grāmatu apsprēdēs, uz kurām Ginters Gras ir aicinājis savu tulkojatu loku (10—12 cīlveku), esmu bijusi kārt. Viņš ir vienīgais autors, ar kuru tīkšanās laikā notiek šāda analīze. Gras atbild uz visiem jautājumiem, un viņam pāšam mūsu klubīši loti patīk. Kad iepazīsti autori, viņa darbus uztvert un tulkojūt daudz vieglo.

— Vai vietas, par kurām runātās grāmatās, paši grāmatu apspra-

ktā? — Uzskatu, ka pēc iespējas sajās vietas ir jāveisojas. Ne jau katrā, bet lielā daļā gan. Spilgti piemērīgiem tam ir Džoannas Roulingas attēlotā vide. Viņa glezno Londonu — loti reālu pilsetu, nevis nosacītu vai aizmugloto. Un tāt ir svarīgi redzēt Londonu pās acīm, redzēt mājas, lieveņus, pakāpienus, ejas starp mājām, tāpēc iegriezties krogos, ko apmeklē romāna galvenais varonis, redzēt mebleš, bāras, garāžas, jumtu klājumus, apdares materiālus, tāt kā tulkojās to nevar zināt, kamēr nav redzējis savām acim. Protams, mūsu lielais palīgs apstāgtā nevar. Tād varētu ierentēt un skatos bildes.

— Kā tulkošanas darbu pie-ņem mājinieki?

— Tulkošana prasa daudz laika un spēka, bet šīs darbs man ioti patīk. Bērni ir lieli, mazbērni katru dienu neciņēmjas, vīrs gatavo ēst, kāki istabā, kur tulkoju, netiek ielaisti. Tā, protams, ir vienātne un citādi nevar. Katrās, kas dara līdzīgu darbu, to saprot. Gimene vienmēr no tā ir cietusi, iepā šī bērni, kad auga. Toreiz strādāju apgādā „Atēna”, tulkoju līdz pulksten trijiem četriem naktī.

— Ir izdotā arī Silvijas Brices pašas uzrakstīta grāmata...

— Īpašie riti man sākās pirms trim gadiem, kad sapratu — nekad nerēdu saulēktus. Jūra mājai ir tuvu, paģēmu riteni un devos dabā. Tas bija milzīgs brīnumis, ko ieraudzīju. Pēc dabas esmu pūce, bet kopš tās dienas katru rītu braucu pie jūras. Galva — tulša, un, kad atgriežoties ielīdzēdu datoru, teksts atnāca pats. Saļas piezīmēs nekas nav melots, varbūt vietām ir iesiets kāds pušķis. Sociālajos tīklos par šīm piezīmēm bija labas atsaукsmes, un apgāds nolema tās izdot.

— Vēl viena lieta, ar ko Silvija mīš katrai rītu modina, — viņa publicē radošo cīlveku dzimšanas dienu kalendāru.

— Tas ir mans brīvpārīgais darbs. Kalendāru iesāku publicēt pirms astoņiem gadiem. Savulaik man bija vecmāmiņa, kas mīleja sēdēt saulētē un pie sevis purpiņāt, atkārtot dažādus datumus — kad kuram radiniekam ir vārda diena, kad — dzimšanas diena. Acīmredzot šī pārcīlāsana bija iesūkuses galvā no vīnas. Tagad ik vakaru ne pilnu stundu veltu šīm darbam. Un galvenais, ka man pašai ir interesanti atgādināt pārējiem, kāpēc ir vērts atcerēties konkretē jubilāru — personību.

— No abiem radišanas priekiem — tulkošanas un rakstīšanas — kurš patik labāk?

— Patik abi. Atšķirībā tikai tā, ka pret svešiem tekstim man ir daudz lielāka pietaite. Tulkojumos autors mani tur stingri grozis un robežas, un tā ir viņa „dziesmu grāmata”. Sāvējos tekstos nekas mani neiegrozo, tur izdauzlos pēc sīrds patikas.

— Jūs esat īsti asinsdonors latviešu valodai. Kā trenējat bagāto valodas spektru, no kurienes rodas tāk pilnīsinīga latviešu valoda?

— Loti būtiska ir lasīšana. Mums ir tik lieliski labas valodas un izteiksmes autori! Kā pirmo nosaukumu Reginu Ezeru ar vijas fantastisko stilistiku. Tāpat Jāni Jaunsudrabiņu ar bagātīgi lietotajiem apvidvārdiem. Ingās Ābeles valoda ir brīnīsga! Ar valodas slānijem apbrīnojami rikojas Dace Vigante un Vladis Spāre, valodas stilizācija savukārt padodas Inguna Baueri.

Lai būtu spēcīga valoda, bērni bā daudz lasīju, jaunībā arī daudz, un tagad arī loti daudz lasu. ■

Avots: Stars

Datums: 01-10-2021

Oktobris — konkursu laiks

LIEZĒRES pagasta bibliotēkā oktobris iesākas ar konkursiem.

— Kad dienas kļūst īsākas un tumšākas, vakari garāki, koki pamazām atvadās no savas krāšņās rudens rotas, pār laukiem briest un veļas miglas vāli, arī vējš šķiet skaļāks un skaudrāks, tad iestājas veļu laiks. Veļi ir mirušo senču gari, kas pēc nāves turpina dzīvi viņsaulē, bet šajā laikā atnāk apciemot savas dzimtas ļaudis. Veļu laiks ir no Miķeļiem līdz Mārtiņiem. Veļu laikā bija jāuzvedas klusi. Nedrīkstēja dziedāt, vērpt, tirdzniecību veikt, nekala, neveda lopus projām. ļaudis vakarēja skalu vai sveču gaismā, strādāja klusus darbus, kavējās atmiņās par dzimtas aizgājējiem, minēja mīklas un stāstīja pasakas. Līdz pat 28. oktobrim ikvienamei būs iespēja minēt dažādas mīklas, — aicina bibliotēkas vadītāja **Dace Madalāne**. — Katru nedēļu ceturtdienās un pirmadienās tiks piedāvātas divas trīs mīklas. Konkursa rezultāti tiks vērtēti ne tikai pēc precīzām atbildēm, bet arī pēc regulāras atbilžu iesniegšanas. Atbildes jāiesniedz līdz nākamo mīklu paziņošanai. Konkurss norisinās Liezēres pagasta bibliotēkas kontā www.facebook.com un bibliotēkā, kur iespējams saņemt mīklas papīra formā. Atbildes var iesniegt, sūtot uz e-pastu *liezeresbiblioteka@madona.lv*, ielikst bibliotēkas pastkastītē vai iesniegt klātienē. Pirmās trīs mīklas jau ir pieejamas, atbildes jāiesniedz līdz 4. oktobrim.

Savukārt līdz 11. oktobrim Liezēres pamatskolas audzēkņi tiek aicināti piedalīties bibliotēkas organizētajā zīmējumu vai veidojumu konkursā. Radošā darba temats — dzejnieka Jāņa Poruka dzejolis „Tracis”. Radošie darbi jāiesniedz bibliotēkas vadītājai.

AGRITA NUSBAUMA-KOVAĻEVSKA

Avots: Stars

Datums: 01-10-2021

“Man grāmatas vienmēr šķitušas vērtīgas”

**Juris Dreifelds Latvijas bibliotēkām
un augstskolām ziedoja tūkstošiem
grāmatu**

Politoloģijas profesora Juŗa Dreifelda krājumos daudz interesantu un nozīmīgu lašāmvielu. To viņu arī reiz trīmdā Amerikā latviešiem izdotā žurnāla “Tilts” numuri, kuŗā aprakstīti trīmdas latviešiem būtiski notikumi. “Agrāk trīmdā latviešiem dzīve bija ļoti aktīva, bet šeit, padomju savienībā, dzīvojoše to varbūt ne vienmēr zināja, un daudzi joprojām nezina,” saka Juris Dreifelds.

Foto: Dainis Kārkluvalks

Pēc vairāk nekā gada pārtraukuma Mazirbes “Strautmajos” šajā vasarā uzturējās mājas saimnieks, politikas zinātnes profesors Juris Dreifelds no Kanadas. Vairāku gadu garumā viņš dažādām Latvijas bibliotēkām un augstskolām mācību iestādēm ziedoja dzīves laika iegādātās grāmatas. Arī šis gads nebija izņēmums.

Pie profesora esam augusta izskanā, kad viņa “Strautmajos” notiek nometne “Radošais inkubators”. Tajā kopā pulcējās viņēja un augstskā līmeņa vadītāji no dažādām Latvijas vietām, lai runātu par temu “Motivācija”. Sarunā Juris min, ka viņam patīk, ka “Strautmajos” pulcējas radoši cilvēki.

“Strautmajos” viņš ir jau 22 gadus un šo gadu laikā arī uz Latviju atvestas dzīves laikā Kanadā iegūtā vērtīgā literatūra.

“Ir daudzas, piemēram, trīmdā izdotās grāmatas, kas nemaz nav reģistrētas Latvijas gara pūrā. Pa šiem gadiem ap 1000 grāmatu esmu dāvājis Lat-

vijas Nacionālajai bibliotēkai, universitātes bibliotēkām; šogad 26 kastes ar lielformatā 381 mākslas grāmatu nonāca Latvijas Mākslas akadēmijā. Brīdi, kad kāda no grāmatām nonāk manās rokās, zinu, ka tā uz palikšanu pavisan pie manis nepaliks. Grāmatām ir jābūt tur, kur tās var noderēt un bagātināt studentu, mācībspēku un citu interesentu zināšanas. Kādā no bibliotēkām nonākot tādam grāmatu daudzumam, kas iepriekš nav redzētas, tās, iespējams, dod iedvesmu jaunānai iecerēm, bet augstskolās — bagātina lekciju saturu,” uzskata J. Dreifelds.

Pats aizrautību ar grāmatām ieguvus bērnībā, kad tēvam papildu galdnieka darbam bija arī grāmatu veikals. “Mums daudziem it tāds krājēju instinkts. Man grāmatas vienmēr šķitušas vērtīgas. Protams, visas sakrātās un iegādātās grāmatas neesmu izlasījis, bet pāršķirstījis gan. Pašam interesantākās šķiet par dažādiem vēsturiskiem notikumiem, to analīzi, kas ir noticis un kāpēc. Patīk arī dzeja,” viņš

Liga Bērziņa ir “Strautmajos” notikušās nometnes “Biznesa laboratorija” rīkotāja. Šāda sanākšana Mazirbē notiek vairākus gadus, pulcējot dažāda līmeņa vadītājus.

Foto: Dainis Kārkluvalks

atzīstas.

Lai veicinātu cilvēku kopā būšanu un dzejas iepazīšanu, viena no viņa iniciātvām bijusi kopā pulcēt cilvēkus dzejas vākaros. Tādi iepriekš, kad nebija "Covid-19" izplatība, notikuši "Strautmaļos".

"Ktrs no dalībniekiem izvēlas konkrētu dzejas grāmatu ar aicinājumu tajā sameklēt trīs darbus un tos pēc tam nolasīt citiem. Kad vakarā visi sanāk un notiek izvēlēto dzeju lasījumi, veidojas interesanta atmosfaira. Nolaižas tāds kā emocionāls plīvurs, jo cilvēki kļūst emocionālāki. Līdzīgu aktīvitāti organizēju arī Kanādā, un arī tur situācija bija līdzīga," atklāj "Strautmaļu" saimnieks.

Mūsu ciemošanās reizē "Strautmaļos" notiek arī nometne "Biznesa laboratorija", ko vada Līga Bērziņa, Latvijas Autisma apvienības vadītāja. Ar profesoru viņa iepazinusies pirms 20 gadiem. Interesējoties par notiekošo, Līga teic, ka šāda nometne rīkota vairākus gadus un tajā piedalās partneři, ar ko ikdienā viņa sadarbojas. Šoreiz tajā — uzņēmēji, ārsti, būvniecības, finanču un valsts sektora dalībnieki — kopumā desmit.

"Kad pirms 14 gadiem izveidoju savu uzņēmumu,

Latvijas Mākslas akadēmija saņema dāvinājumu – 381 augstvērtīgu grāmatu par mākslu angļu valodā. Grāmatas Juris Dreifelds atvedis no Kanadas un labprāt nodod lietošanā jaunai mākslas vēsturnieku, teorētiķu un mākslinieku paaudzei. LMA bibliotēkas vadītājs, novērtējot dāvinājumu, uzsvēra, ka grāmatas būs lielisks papildinājums dažādām mākslas vēstures temām un noderīgas LMA studentiem.

Foto: LMA

meklēju veidus, kā stiprināt jaunos uzņēmējus. Laboratorija tāpēc, ka mēs šajos pasākumos izmēģinām daudzas dažādas jaunas metodes, meklējot atbildes uz svarīgiem jautājumiem. Temas ir dažādas no IT drošības līdz mārketingam. Katru gadu nometnei

ir kāda virstema, un šogad tā ir motivācija. Darbojamies paši, kā arī tiešsaistē uzklausām speciālistu viedokli. Šoreiz par motivācijas temu runāja bērnu psichiatrs Nikita Bezborodovs," pastāsta Līga.●

Aiga Naudīņa
"Talsu Vēstis"

Avots: Latvija Amerikā

Datums: 02-10-2021

Ja ik viens tik zemē sētu...

Aija Zichmane atskatās uz Latviešu Centra Toronto bibliotēkas dibināšanu pirms 40 gadiem

(2. turpinājums)

Bez lasāmā ir arī dāvināts redzamais, daja no kā izdaijo bibliotēkas sienas. No Feldmapu ģimenes Vankuverā ar vēlējumu "saglabāt Latviju un nākotnes paaudzēm" atsūtīta Jaņa Rozentāla glezna "Meitenes portrets". Tāpat bibliotēkas visvecākā oriģinālā karte, flāmu kartografa Henrica Hondij 1627. gadā pastelkrāsā izgatavota "Livonia". Blakus tai H. Hosman 18.

Rasma Ruģele bibliotēkas vadītājas amatā daudz gādājusi par bibliotēkas labiekārtošanu.

gs. Latvijas tipografiskā karte. Virs reto grāmatu un references plauktiem atrodas tēlnieka Augusta Kopmaņa ģips veidoti krūšu tēli: komponisti Jānis Čirulis, Tālivaldis Ķeniņš un operdziedātājs Jānis Niedra. Citur Ziplānu ģimenes dāvinātā Augusta Annusa darbā jūrieks pamāca puiseļi. Gravīras technikā senā Dobeles, elegantā Jelgava. Fotografijā, H. Rēdīcha dāvinājums, iepazīnāmies ar kūlšanas talku 1926. g. Seces pagastā. Pie iecejas ieraudzīsīt koka gleznā attēlotus Latvijas novadu tautastērus. Vagners ģimenes dāvana.

Gadus vēlāk bibliotēkai Markitantu ģimene piešķīr radinieka Ārija Skrides (1906-1987) darbu kopā ar sen izpārdoto mākslinieka monogrāfiju. Anitas un Gunša Liepiņu dāvinātā, Tālivalža Ķīlkaukas darināts Krisjāņa Barona portrets rāmi norauga bibliotēkas cienītājus.

Kad 1985. gada vasarā ALA Latviešu Institūta padome nolēma izveidot latviešu kultūras krājumu tiku Ziņamerikā, starp piecām vai sešām bibliotēkām ASV par tādu ieskaņīja arī Kanadas Latviešu Centra bibliotēku Toronto. Materiālu trūkums Baltu zīnātņu pētīšanai un nezināšana, kur materiāli atrodami, ja tādi ir, bija viens no studentu ieteiktām bāzām AABS astotā konferencē. Aicinājums

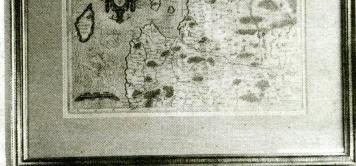

Jāņa Rozentāla glezna "Meitenes portrets".

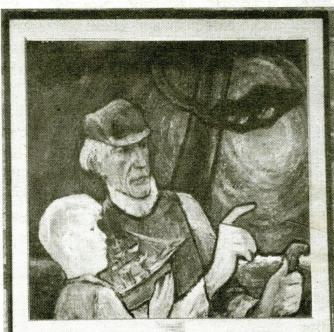
no Latvijas sūtnieciņas Parīzē 1940. gada vasarā. Bija steidzīgi vajadzīgas piemērotas telpas reto grāmatu un archīva materiālu novietošanai. Ko Centram tas tehniski nozīmētu? Radīt atsevišķu telpu ar attiecīgiem plauktiem? Rasma Ruģele, bibliotēkas vadītāja, iescindē Namu komitejai aprēķinu par bibliotēkas telpu vajadzībām

Kokā attēloti Latvijas novadu tautastēri.

H. Hosman 18. gs. Latvijas tipografiskā karte.

Augusta Annusa glezna.

Latviešu stāsts pieejams visiem Manitobas iedzīvotājiem

Viestura Zariņa grāmatas nodotas Manitobas bibliotēkām

Pateicoties LNAK Izglītības un Kultūras Fondam, Viestura Zariņa grāmata *Latvian Pioneers, Socialist and Refugees in Manitoba – An illustrated journey through the history of Latvians in Manitoba (1895-2018)*, tiek ziedota 65 dažādām Manitobas provinces bibliotēkām un augstskolām.

Septembrī sākumā autors ar

sievās Ingas un meitas Dailas palīdzību iesaņoja grāmatas un tās nodeva Kanadas pastam. Sešas grāmatas tika tieši nosūtītas bibliotēkām Manitobas provinces tālos ziemējos, bet 59 – sarunātai komandai Manitobā, kura tās attiecīgi tālāk izplāti. Komandā ietilpst četri veclatviešu pēcteči un divi trimdinieku bērni viņu viidū

Waldy (Valdis) Birkhan, Leonore Carrere, Donna Drysdale, Jeff Goethals, Bettina Nyman un Laima Nyssola.

No provinces galvaspilsētas Winnipeg un vairākām tās universitātēm un bibliotēkām, līdz Churchill tālos ziemējos, līdz Melita dienvidrietumos tuvu pie Saskatchewan un ASV robežām, līdz Steinbach dienvidaustrumos, Manitobas latviešu stāsts tagad būs pieejams visiem Manitobas iedzīvotājiem.

Ir jāpiemin, ka jau iepriekš divas bibliotēkas Manitobā grāmatu bija iegādājušās, bet piecām citi grāmatu bija zieodojuši.

Autors pats Fonda vārdā nodos grāmatu Toronto un York universitātēs, kā arī Toronto pilsētas bibliotēkām. Fonda ipāsumā paliek vēl septiņas grāmatas. Ja kāds lasītājs vēlas ieteikt kādu citu Kanadas augstskolu vai bibliotēku, tad lūdzu stāties sakaros ar Viesturu Zariņu – starkis@sympatico.ca.●

Viesturs Zariņš

Viesturs Zariņš gatavoja vest iesainotas grāmatas uz pastu. Att. pa labi: Grāmatas jau nodotas Kanadas pasta nodajā tālakās sūtīšanai.

nākošiem trim gadiem.

Ar valdes lēmumu bibliotēkai kļuva iespējams dārgumus

glabāt skapjos blakus skolas istabai. Maza atelpa. Sekoja 1991. g. jūnija bibliotēkāru 4.

kongress Rīgā ar 200 dalībniekiem, ieskaitot Astru Rozi, tolaik Latviešu Centra bibliotēkas vadītāju, Rasmu Ruģeli un Aleksandru Sudmalu. Lekcijas, diskusijas, praktiskās pieredzes pārrunās, speciālos jautājumos Anglijas, ASV, Kanadas un Norvēģijas pārstāves atzina, ka trimdas archīvu, kultūrālo un mākslas vērtību savākšana un piemērota uzglabāšana ir nepieciešama, lai tos varētu nākotnē nodot

brīvās Latvijas iestādēm un tautai. Kongresa atklāšanas uzrunā ziņas, ka Augstākā Padome ir apstiprinājusi plānus jauniecerētai Nacionālās bibliotēkas ēkai, nesa Latvijas kultūras ministrs Raimonds Pauls.

Starplaikā Astra Roze panāca labu sadarbību ar Misiņa bibliotēku, Fundamentālo bibliotēku un vairākām izdevniecībām. Tādā veidā Centra bibliotēkai izdevā apmaiņas celā savus krājumus papildināt ar vērtīgiem Latvijas vēstures, mākslas, vispārizinātiskiem un literāriem izdevumiem, kas kļuva pieejami bibliotēkas apmeklētājiem.

Turpinājums sekos...

Augusta Kopmaņa veidots Tālivalža Ķeniņa krūšutēls.

Latvijas vēstnieks Kārlis Eihenbaums dāvina grāmatas par Latviju un latviešiem Toronto un Otavas bibliotēkām

13. septembrī Latvijas vēstnieks Kanadā Kārlis Eihenbaums, tiekoties ar Toronto Publiskās bibliotēkas galveno bibliotēkāri Vikeriju Boulzu (Vickery Bowles) un Toronto Publiskās bibliotēkas krājumu un lasītāju pakalpojumu direktora p. i. Šaunu Mitčellu (Shawn Mitchell) nodeva grāmatu dāvinājumu no Latvijas.

17. septembrī grāmatas tika nodotas Otavas Publiskās bibliotēkas izpilddirektorei Danielai Makdonaldai (Danielle McDonald).

Sakopojojot valsts simtgades programmā paveikto grāmatniecībā, Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) sadarbībā ar Ārlietu ministriju (ĀM) un Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades biroju ir sagatavojuusi īpašus grāmatu dāvinājumus Latvijas vēstniecībām ārvalstīs, ārzemju augstskolām ar Baltijas un Austrumeiropas studiju programmām un nacionālajām, akadēmiskajām un publiskajām bibliotēkām.

Iniciatīvas mērķis ir papildi-

tīra ūdens misiju, jaunā ekonomika un pārvaldes modelis tiks veidots lokāli – Baltijas jūras reģionā. Šāda pieeja palīdzēs radīt priekšnoteikumus, lai nodrošinātu iespēju attīrīt piesārņotāko un apdraudētāko jūru pasaule.

“Lai pasaule mūs sadzirdētu, ir jādomā par to, ko mēs varam dot citiem un kur mēs varam būt piemērs. Vienu no mūsu priekšrocībām ir tā, ka spējam paveikt sarežģitas liecas ātri un kvalitātīvi, pieņemt dažādus izaicinājumus un klūt par inovāciju platformu. Domājot globāli, rīkosimies lokāli, dodot iespēju jaunam (Turpinājums 14. lpp.)

Latvijas vēstnieks Kanadā Kārlis Eihenbaums grāmatas nodod Toronto Publiskās bibliotēkas galvenai bibliotēkārei Vickery Bowles.

nāt Latvijas vēstniecību uzņemas literātūras klāstu ar vērtīgiem, nesen tapušiem izdevumiem par Latviju, tās vēsturi un kultūru. Papildu tam ir sagādāti dāvinājumu komplekti ārvalstu augstskolām, lai to studenti un mācībspēki varētu izmantot jaunākās grāmatas angļu valodā par Latviju, kā arī lielākajām pasaules bibliotēkām, lai to lasītājiem būtu iespēja iepazīt Latviju.

Grāmatu dāvinājumu Toronto un Otavas Publiskajām bibliotēkām Latvijas vēstniecība papildināja ar grāmatām par latviešiem Kanadā - Latvian - Canadian Artists and Artisans un Latvian Pioneers, Socialists, and Refugees in Manitoba u. c. izdevumiem, kas varētu interesēt lasītājus.●

Latvijas vēstniecība
Kanada

Grāmatu dāvinājumu no vēstnieka sanem Otavas Publiskās bibliotēkas izpilddirektore Danielle McDonald.

Abi foto: Latvijas vēstniecība Kanadā